

1. У речима **опити** и **опитина**, које код Хрвата и Срба у Хрватској гласе још и **опхи** и **опхина**, сугласничка група **шт** првобитно је преузета из _____ језика.
2. Тачан наслов дела Јована Рајића гласи:
  - а) Историја разних славенских народов
  - б) Историја разних словенских народов
  - в) Историја разних славенских народа
  - г) Историја разних словенских народа
 Заокружи слово испред тачног одговора.
3. Напиши ознаке за акценте и неакцентоване дужине у:
  - а) синтагми: **лепи храст**
  - б) реченици: **ја растем**
4. Наведи ијекавске облике речи:
  - а) реч _____, речник _____;
  - б) лєтњи _____, терати _____.
5. Одреди гласовне промене које су извршене у трином глаголском придеву глагола **замислити**: _____.
6. Наведи предњонепчани меки беззвучни сугласник: _____. Његов звучни парњак је глас _____.
7. Наведи дублет падежног облика **новинарем**: _____
8. Одреди врсте речи:
  - а) **пљес**: _____;
  - б) **пљесак**: _____;
  - в) **пљескати**: _____.
9. Одреди тип повратног глагола:
  - а) **руковати се**: _____;
  - б) **умивати се**: _____.
10. Наведи наставке за облик у компаративу придева:
  - а) висок _____;
  - б) храбар _____;
  - в) тих _____;
  - г) лак _____.
11. Суфиксма **-тина** и **-урна** граде се именице које су _____.
12. У глаголима **сећи** и **слагати** одреди:
  - а) инфинитивне основе: _____, _____;
  - б) презентске основе: _____, _____.
13. Подвучи предлошко-падежне конструкције у примеру **У пљивику на трави лежи Симан, руке затурио под главу, над њим се модре и савијају грane пуне рода.**
14. У примеру **Кад се рани зимски сутон згусну и лица почеше брисати, разговор престаде** постоје две зависне _____ реченице у напоредном _____ односу. По функцији то су _____ реченице.
15. Подвучи предикати у примеру **Људи нису могли да држе руке у цеповима, нису могли да дувају у прсте и били су задихани.**
16. Допуни реченицу одговарајућим обликом речи у загради: **За спортско друштво нам је _____** (потребан) **још неколико _____** (једро) и **три _____** (седло).
17. Прецисно одреди падеже и функције подвучених речи у примеру **Позиљо им је прошлиле ноћи, и то због поједене торте:**
  - а) **им**: _____; _____;
  - б) **прошлиле ноћи**: _____; _____;
  - в) **због поједене торте**: _____; _____.
18. Заокружи слово испред реченице у којој реч **нота** има основно значење:
  - а) Влада САД је више пута слала протестне ноте.
  - б) Писмени саобраћај између дипломата води се и помоћу дипломатских нота.
  - в) То је наиван роман са несавременом нотом идеализма.
  - г) Па и ноте, које пише композитор, звуци су који могу бити остварени инструментима.
  - д) Он уноси ноту веселости у наш тешки живот.

19. Одреди стилске фигуре у примеру: **Сви добри ученици знају да изумрли старословенски језик припада словенској грани и индоевропској породици језика:** _____
20. Препиши правилно, ћириличким писанимсловима, реченицу **КОШАРКАШКИ КЛУБ ЦРВЕНА ЗВЕЗДА ИГРА ЊЕ У БИЈЕЛОМ ПОЉУ ЗАТОШТО СУ НАВИЈАЧИ ТРАЖИЛИ У ТРАДИЦИОНАЛНИМ ЦРВЕНО БЕЛИМ ДРЕСОВИМА.**
_____
21. Којим врстама народне лирске поезије припадају следеће песме?
Највећа је жалосија за братом _____
Наджсњева се момак и девојка _____
Српска девојка _____
Женидба сајнога месеца _____
22. Он је издржao велике муке – ватру на прсима, змију у недрима, клинце под ноктима – али готово да је поклекао пред лепотом Хајкуне девојке.
I Ради се о јунаку _____
Песма _____
II Ком циклусу припада ова песма? _____
23. „*Та јши ли си, мој мили нећаче!*
Благо мајци која ће родила
и ујаку који ће имате!
Зашто ми се отирије не кажеш,
недо сам ће јушем намучио:
и конаком, и глади, и жеђи?“
Тешко свуда своме без својега.
I Овим стиховима завршава се песма _____.
II Ком јунаку су упућене ове речи? _____.
24. Овај јунак обишао је земљу и градове док према себи није нашао девојку. Његова изабрана била је чудесне лепоте, али урокљивог рода. Она умире у гори, на путу до младожењине куће.
I О ком јунаку је реч? _____
II Заокружи одговор који најпрепцизније описује крај песме:
a) Јунак се враћа кући, а мајка га жени другом девојком.
b) Јунак, после девојчине смрти, од туге умире у гори.
b) Јунак се враћа кући и умире.
g) Јунак дозива вилу која оживљава умрлу девојку.
25. У којој од наведених песама Марко Краљевић жали што је погубио бољег јунака од себе (заокружи тачан одговор):
a) Марко Краљевић и Муса Кесеција
b) Марко Краљевић укида свадбарину
b) Марко Краљевић и орао
g) Марко пије уз рамазан вино
d) Смрт Марка Краљевића
26. Од наведених дела два не припадају бајкама. Заокружи која:
a) Ајдаја и царев син
b) Немушти језик
b) Девојка цара надмудрила
g) Еро са онога свијета
d) Бап-Челик
27. Стављањем броја испред имена повежи писца са његовим делом:
a) ___ Цек Лондон   1. *Робинсон Крусо*
b) ___ Данатан Свифт   2. *Градинар*
b) ___ Данијел Дефо   3. *20000 миља џод морем*
g) ___ Жил Верн   4. *Бели очњак*
d) ___ Рабиндрнат Тагоре   5. *Гуліверова јутшовања*

28. Заокружите ликове који не припадају роману *Орлови рано летиће*:
 а) учитељ Паприка
 б) Зоха
 в) Јованче
 г) Лазар Мачак
 д) Лаза Цврца

29. У наведеним стиховима:

*За Ђурђем је косу одрезала,
 за ћевером лице издргила,
 а за браћом очи извадила*

I Препознај употребљену стилску фигуру _____

II Препознај две стилске фигуре:

*Чемиресова шума бдије; месец на њу
 Сија своје хладно сребро*

30. Писац овог дела колико је опчињен лепотом Напуља, толико је задивљен личношћу црногорског владике. Отуда је лик Петра Петровића Његоша важан елемент овог дела.

I Ради се о делу _____, аутора _____.

II Ком жанру припада ово дело? _____

31. Прочитај стихове и на линијама поред питања упиши одговоре.

*Скоро ће жетива. Једро зрење зрије;
 У сунцу ћртейши моје родно село;
 Но мутни облак ћритишка ми чело;
 И у дно душе ћром љада и бије ...*

I Наслов песме је _____
 Аутор ове песме је _____

II Којој лирској врсти припада песма _____

32. Прочитај стихове и на линијама поред питања упиши одговоре.

*Силни оклойници, без мане и стираха,
 Хладни ко ваш оклой и похледа мрка,
 Ви јурнустиће љада у облаку ћраха
 И настапаје ћресак и крвава ћрка.*

I Наслов песме је _____
 Аутор ове песме је _____

II Врста риме је _____

33. Њу приповедач назива *муж-жена*. Остало је удовица са троје деце. Чува успомену на мужа, не жели да напусти породично огњиште и уз тежак рад успева да децу изведе на прави пут.

I Име ове јунакиње је _____
 II Дело о коме је реч зове се _____ аутора _____

34. *Сонет* је (заокружи тачан одговор):

- а) врста риме
 б) стилска фигура у којој се гомилају сонанти
 в) песма љубавне тематике
 г) песма од 14 стихова

35. Дати су ликови, а ти напиши о ком делу је реч и ко је писац дела.

I	II
Дело	Аутор

Благоје казанџија _____
 владика Даниило _____
 Фема _____
 кмет Симан _____

36. Заокружи појмове који припадају епизици као књижевном роду:

- а) сажетост, б) фабула, в) дидаскалије, г) књижевни лик, д) приповедач

37. Међу следећим тврдњама само једна је у потпуности тачна. Која (заокружи тачан одговор)?
а) *Хајдук Стјанко* је најпознатији роман Вељка Петровића.
б) Роман је спска песма, љубавне тематике и веселог тона.
в) Приповетка *Кроз међаву* завршава се умирањем главних јунака у снегу.
г) Главни јунак романа *20000 миља под морем* је капетан Џон Пилфокс.
д) На крају бајке *Царево ново одело* Шарла Пероа дете открива да је цар го.
38. Којој књижевној врсти припада дело *Седефна ружса* (заокружи тачан одговор)?
I   а) новели
    б) уметничкој бајци
    в) научно-фантастичном роману
    г) љубавној лирској песми
    д) путопису
II   Аутор овог дела је _____.
39. *Били смо комишије. Твоја мајка само шебе, моја мајка само мене имађаху. Башиће наше беху раздвојене поштком, преко која се прелазило по намештајним, овећим каменовима. Твоја мала кућица, скоро зидана, приземна и месетимице окречена, скриваше се у дну башиће и од ње се виђаше само кров с новим цреповима.*
Овај одломак припада делу _____,
аутора _____.
40. Роман *Време смрти* написао је _____.
Који се историјски догађај описује у овом делу _____.